

As #CharlasEducativas: un proxecto e realidade de aprendizaxe

Ingrid Mosquera Gende

Universidad Internacional de La Rioja

Ingrid.mosquera@unir.net

O proxecto das #CharlasEducativas está estreitamente vinculado a Twitter, espazo no que naceron estes encontros e no que seguen crescendo e evolucionando até a data. Actualmente, atópanse xa na súa terceira tempada, con máis de cen charlas ás súas costas. Viron a luz por primeira vez en xaneiro de 2020 cun dobre obxectivo. Por unha banda, quería dar voz a profesores que, sen ter demasiados seguidores, desenvolvían grandes propostas nas súas aulas. E, doutra banda, tamén se pretendía poder ser un lugar de encontro para invitar docentes moi coñecidos e que, ben fose por razóns económicas, de tempo ou de situación xeográfica, non todos tiñamos a posibilidade de escoitar.

Certo é que, coa irrupción da pandemia, esta idea que cría inicialmente bastante innovadora, deixou de selo, posto que os webinars estendéronse a pasos axigantados, chegando mesmo a ser atafegantes e nun número esaxerado. Dende as charlas contribuíuse con algúns obradoiros extra sobre ferramentas e comezaron tamén as charlas offline, en diferido, recollendo opinións e experiencias de docentes, sobre diferentes temáticas. Como o resto de charlas, subíanse á miña canle de YouTube e tamén se publicaban en Twitter, en forma de fío.

Na segunda tempada incorporáronse os podcasts das #CharlasEducativas, que non son máis que os sons dos propios vídeos de YouTube levados a formato mp3. Todas as charlas, salvo excepcións, pódense escoitar nas principais plataformas de podcasting. Segundo ía transcorrendo esa segunda tempada, o proxecto realizou dúas novas incorporacións. En primeiro lugar, sumamos o #debatedominguero, unha enquisa que se lanza en Twitter todos os domingos polas mañás para reflexionar, de maneira construtiva e relaxada, sobre algún tema relacionado co mundo educativo. Dende que se presentou, hai xa máis dun ano, non deixou de celebrarse nin un só domingo (Mosquera, 2021c).

En segundo lugar, sempre fieis á nosa orixe en Twitter, as charlas sumáronse á moda do Social Audio a través do Space das #CharlasEducativas. Durante a segunda tempada das charlas, Twitter

lanzou este novo complemento que supón un punto de encontro dentro da mesma plataforma de Twitter pero, nesta ocasión, en forma de faladoiro de audio de carácter síncrono á que Twitter non deixa de realizar melloras.

Dentro das #CharlasEducativas #offline, xa mencionadas, seguíronse sumando proxectos e propostas. Así, tamén durante a segunda tempada, sumouse un interesante proxecto sobre aprendizaxe activa (Mosquera, 2021e) e outro denominado *De la teoría a la práctica*, para tentar tocar temas que, en moitas ocasións, quedan á marxe ou son moi difíciles de tratar desde unha perspectiva teórica na formación inicial do profesorado, como a disrupción na aula, a atención á diversidade, as oposicións ou o acoso escolar (Mosquera, 2021b).

Xa metidos en terceira tempada, incorporouse ao proxecto a #IngridApp, unha aplicación para dispositivos Android desde a que se pode acceder a todas as charlas, á miña canle de YouTube, ao meu blog, Twitter, etc. (Mosquera, 2021a). Como anécdota, hei de dicir que tamén contén xogos nos que podemos ver participando moitos compañeiros e compañeiras do #claustrovirtual.

Ademais das plataformas e os recursos xa mencionados, non debemos deixar de nomear Genially e Wakelet, como base para a axenda das #CharlasEducativas, Anchor, para os podcasts, StreamYard, para os directos en YouTube e moitas máis ferramentas sinxelas e gratuítas que me axudan na edición dos sons, dos vídeos e no deseño dos carteis.

Engadido a iso, as charlas tiveron repercusión en publi-

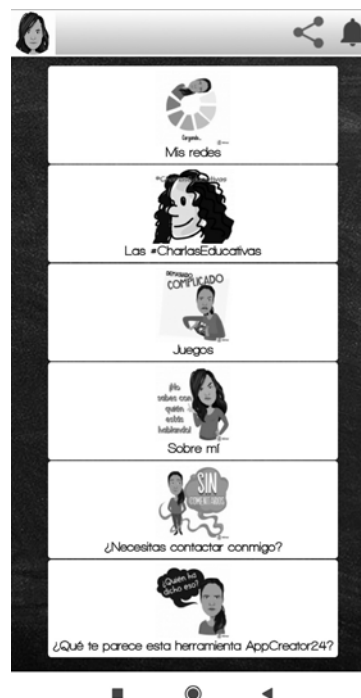
Terceira tempada das #CharlasEducativas

cacións educativas dende os seus inicios, tanto a través das miñas propias contribucións aos medios como a través doutras publicacións que tamén se fixeron eco das charlas, como Educación 3.0 ou YoSoyTuProfe. Ademais, moitos dos invitados realizaron as súas propias recensións, tal é o caso de Domingo Chica Pardo, Rafael Dávila, Coral Elizondo, Víctor Arufe, Noelia Tomás, Rosa Liarte, Julio Mulero, Elvira Fernández ou Juan Francisco Hernández Rodríguez, entre outros. Hai que destacar que o propio hashtag das #CharlasEducativas, así como o perfil da súa creadora en Twitter, @imgende, foron destacados nunha importante investigación realizada por Marcelo e Marcelo (2021) en relación aos perfís e hashtags educativos máis influentes de Twitter.

A #IngridApp

Sen ningunha dúbida, esperamos poder seguir sumando máis iniciativas ás #CharlasEducativas para que sigan crecendo durante moitos anos. Certo é que supoñen unha cantidade inxente de traballo e esforzo, pero cando penso en min como profesora de futuros docentes e en todo o que levo aprendido dos meus compañeiros desde hai xa máis de dous anos, unicamente podoo dicir que espero que sigan funcionando durante moito tempo. A aprendizaxe que eu obteño de todos os compañeiros, mércoreas tras

Canle de YouTube

Sobre educación: reflexións e propostas (blog)

Twitter

mércores, non é comparable a ningún outro. A anos luz.

Para min esa é a riqueza da aprendizaxe informal. Unha aprendizaxe voluntaria, personalizada, gratuíta, en redes, conectada, flexible, ubicua e comunitaria. Unha aprendizaxe que eu estou a ter a sorte de vivir en primeira persoa e na que tamén conseguín introducir o meu alumnado (Mosquera, 2021d). Como profesora de didáctica, considero esencial que os meus estudantes poidan descubrir as posibilidades das redes e dunha aprendizaxe informal que lles resultará moi útil no día a día do seu labor profesional, podendo atopar apoio, recursos e formación de carácter práctico con só un click.

Dese modo, dende o primeiro día de clase recoméndolles Twitter e YouTube, en concreto as #CharlasEducativas, animándoos a que acudan

en directo e a que participen no chat con preguntas para os nosos invitados. Ademais, propóñolles algún tipo de actividade voluntaria vinculada directamente ás charlas e aos profesores que nos acompañan, dentro dos retos lúdicos que adoito levar a cabo nas miñas materias. O último tivo como resultado un podcast conxunto de futuros docentes e profesores en activo que se atopa en aberto e pódese escoitar (Mosquera, 2021d).

Por todo iso, só me queda dar as grazas ao #claustro-virtual e a todos os invitados ás #CharlasEducativas, que son a gasolina e o motor para que isto siga en marcha. Nunca poderei agradecer o suficiente o apoio e a xenerosidade de todos eles. Asistentes e participantes, todos eles son o corazón e a alma das #CharlasEducativas. ■

REFERENCIAS

- MARCELO, C. y MARCELO, P. (2021). Influencers educativos en Twitter. Análisis de hashtags y estructura relacional. *Comunicar*, 68. <https://doi.org/10.3916/C68-2021-06>
- MOSQUERA GENDE, I. (2021a). Crea tus propias aplicaciones para dispositivos Android. *UNIR Revista*. <https://bit.ly/2YXSbD7>
- MOSQUERA GENDE, I. (2021b). De la teoría a la práctica educativa: la disrupción en el aula. *Magisterio*. <https://bit.ly/3ErlrSS>
- MOSQUERA GENDE, I. (2021c). Espacio para la reflexión docente en Twitter: el #debatedominguero de las #CharlasEducativas. *Magisterio*. <https://bit.ly/3kt5i7U>
- MOSQUERA GENDE, I. (2021d). De la teoría a la práctica educativa a través de YouTube: acercando la universidad a las aulas. En A. VIZCAINO-VERDÚ, M. BONILLA-DEL-RÍO, N. IBARRA-RIUS (coords.), *Cultura participativa, fandom y narrativas emergentes en redes sociales* (pp. 591-611). Dykinson, S.L. <https://bit.ly/3LZUda3>
- MOSQUERA GENDE, I. (2021e). Los 11 elementos clave del aprendizaje activo. *Magisterio*. <https://bit.ly/3xHk4vV>